

Mladá veda

Young Science

Mladá veda

Young Science

MEDZINÁRODNÝ VEDECKÝ ČASOPIS MLADÁ VEDA / YOUNG SCIENCE

Číslo 4, ročník 12., vydané v decembri 2024

ISSN 1339-3189, EV 167/23/EPP

Kontakt: info@mladaveda.sk, tel.: +421 908 546 716, www.mladaveda.sk

Fotografia na obálke: Zima na horách. © Branislav A. Švorc, foto.branisko.at

REDAKČNÁ RADA

prof. Ing. Peter Adamišín, PhD. (Katedra environmentálneho manažmentu, Prešovská univerzita, Prešov)

doc. Dr. Pavel Chromý, PhD. (Katedra sociálnej geografie a regionálneho rozvoje, Univerzita Karlova, Praha)

prof. Dr. Paul Robert Magocsi (Chair of Ukrainian Studies, University of Toronto; Royal Society of Canada)

Ing. Lucia Mikušová, PhD. (Ústav biochémie, výživy a ochrany zdravia, Slovenská technická univerzita, Bratislava)

PhDr. Veronika Kmetóny Gazdová, PhD. (Inštitút edukológie a sociálnej práce, Prešovská univerzita, Prešov)

doc. Ing. Peter Skok, CSc. (Ekomos s. r. o., Prešov)

Mgr. Monika Šavelová, PhD. (Katedra translitológie, Univerzita Konštantína Filozofa, Nitra)

prof. Ing. Róbert Štefko, Ph.D. (Katedra marketingu a medzinárodného obchodu, Prešovská univerzita, Prešov)

prof. PhDr. Peter Švorc, CSc., predseda (Inštitút histórie, Prešovská univerzita, Prešov)

doc. Ing. Petr Tománek, CSc. (Katedra verejnej ekonomiky, Vysoká škola báňská - Technická univerzita, Ostrava)

Mgr. Michal Garaj, PhD. (Katedra politických vied, Univerzita sv. Cyrila a Metoda, Trnava)

REDAKCIA

Mgr. Branislav A. Švorc, PhD., šéfredaktor (Vydavateľstvo UNIVERSUM, Prešov)

Mgr. Martin Hajduk, PhD. (Banícke múzeum, Rožňava)

PhDr. Magdaléna Keresztesová, PhD. (Fakulta stredoeurópskych štúdií UKF, Nitra)

RNDr. Richard Nikischer, Ph.D. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Praha)

PhDr. Veronika Trstianska, PhD. (Ústav stredoeurópskych jazykov a kultúr FSS UKF, Nitra)

Mgr. Veronika Zuskáčová (Geografický ústav, Masarykova univerzita, Brno)

VYDAVATEĽ

Vydavateľstvo UNIVERSUM, spol. s r. o.

www.universum-eu.sk

Javorinská 26, 080 01 Prešov

Slovenská republika

© Mladá veda / Young Science. Akékoľvek šírenie a rozmnožovanie textu, fotografií, údajov a iných informácií je možné len s písomným povolením redakcie.

Dirga, L., Váně, J., 2023. *Náboženství za mřížemi*. Praha: Barrister & Principal. ISBN 9788073641566. 224 s.

„Náboženstvo za mrežami: Stabilné korene, ktoré prenikajú cez pohyblivý povrch života“
Recenzia vychádza z analýzy publikácie "Náboženství za mřížemi - Stále(é) i nestálé" a sústreďuje sa na jej základné myšlienky a východiská. Príspevok skúma vzťah medzi stabilnými koreňmi náboženstva a neustále sa meniacim povrchom života. Zameriava sa na to, ako náboženstvo poskytuje stabilitu a zmysel v prostredí neustáleho pohybu a zmien. Príspevok bude reflektovať dynamiku, ktorá ovplyvňuje náboženské tradície a interpretácie, a ako tieto faktory ovplyvňujú vnímanie a praktizovanie náboženstva vo svete, kde sa hodnoty a normy neustále menia. Taktiež sa sústreďí na význam náboženstva vo väzniciach, jeho úlohu pri resocializácii odsúdených a ako sa zmeny vo väzenskom prostredí môžu odzrkadliť v náboženskej praxi a presvedčeníach jednotlivcov. Náboženské tradície a učenia môžu poskytovať človeku pevný základ hodnôt, viery a morálnych princípov, ktoré mu môžu pomôcť navigovať cez rôzne životné situácie. Aj keď sa svet neustále mení a mení sa aj spôsob, ako ľudia žijú svoje životy, náboženské korene môžu zostať konštantou, ktorá im poskytuje stabilitu a istotu. Zároveň môže tento názov naznačovať, že náboženské hodnoty a učenia nie sú oddelené od skutočného sveta, ale skôr sú schopné prenikať cez všetky aspekty ľudského života, či už ide o rodinné vzťahy, prácu, politiku alebo kultúru.

Priateľov vo väzení nehľadajte, ale Boha áno

Vzťah náboženstva, religiozity, spirituality a kriminológie

Vzťah medzi náboženstvom, religiozitou, spiritualitou a kriminológiou má osobitný význam v kontexte odsúdených. Pre mnohých z nich môže náboženská viera alebo hľadanie spirituality predstavovať cestu k zotaveniu a znovuintegrácii do spoločnosti po vykonaní trestu.

Náboženské a duchovné zdroje môžu poskytovať odsúdeným jednotlivcom zmysel a základnú hodnosť, ktoré im pomáhajú odvolať sa od kriminálnych správanií a nájsť nový smer vo svojom živote. Pre niektorých môže náboženská komunita alebo duchovné vedenie poskytovať podporu a spoločenstvo, ktoré potrebujú na to, aby sa vyrovnali s osobnými problémami a zápasmi.

Religiozita môže slúžiť aj ako forma rehabilitácie, pretože mnohé náboženské programy ponúkajú podporu pri reintegrácii odsúdených späť do spoločnosti, a to prostredníctvom vzdelávacích programov, pracovných príležitostí a iných sociálnych služieb.

Spiritualita môže byť pre odsúdených jednotlivcov cestou k vnútornému zmiereniu a uzdraveniu. Hľadanie zmyslu a zámeru v ich živote mimo kriminálnych aktivít môže byť kľúčom k obnove ich sebavedomia a zdravia.

Všetky tieto dimenzie náboženstva, religiozity a spirituality môžu hrať dôležitú úlohu v rehabilitácii odsúdených jednotlivcov a môžu prispieť k zníženiu recidívy a zlepšeniu ich kvality života. Avšak je dôležité, aby tieto programy boli dobre navrhnuté a zohľadňovali individuálne potreby a presvedčenia odsúdených, aby mali skutočný pozitívny vplyv.

Viera vpravená do škáry: Exkurz do praxe väzenského tetovania s náboženskou tematikou

Väzenské tetovanie s náboženskými motívmi môže byť zaujímavým oknom do dynamiky viery v prostredí, kde sa stretávajú marginalizácia a individuálne prežívanie spirituality. Tieto tetovania nesú hlboký význam pre väzňov, ktorí hľadajú zmysel a posilnenie vo viere v nepriaznivých podmienkach. Skrze symboliku náboženských tetovaní prejavujú svoju vieru ako súčasť identity a hľadajú spojenie s vyšším účelom aj v prostredí, ktoré často znevýhodňuje ich duchovné potreby. Tento fenomén odkazuje na odvahu a vytrvalosť jednotlivca hľadajúceho svetlo viery v tme väzenského prostredia, ako aj na silu a zmysel náboženských symbolov pre ľudí v ťažkých životných situáciách.

Tiež väzenské tetovanie s náboženskými motívmi môže byť interpretované aj ako prejav túžby po transformácii a novom začiatku. Pre väzňov môže mať takéto tetovanie symbolický význam ako odraz ich odhodlania zmeniť sa a nájsť vnútorný pokoj a zmierenie. Tieto tetovania môžu slúžiť ako pripomienka ich viery v lepšiu budúcnosť a ako prostriedok pre prekonanie osobných ťažkostí a prekážok. Týmto spôsobom sa náboženské tetovania v prostredí väzenia stávajú nielen estetickým ozdobením, ale aj silným symbolom duchovnej sily a odhodlania pre jednotlivca v ťažkom životnom období.

Náboženská radikalizácia a extrémizmus vo väzenskom prostredí

Náboženská radikalizácia a extrémizmus vo väzenskom prostredí predstavujú závažné problémy, ktoré majú dôsledky nielen pre samotných väzňov, ale aj pre väzenský systém a spoločnosť ako celok. Tieto javy môžu viesť k radikalizácii jednotlivcov a formovaniu extrémistických skupín či sietí v rámci väzenských zariadení, čo zvyšuje riziko pre bezpečnosť a stabilitu prostredia.

Príčiny náboženskej radikalizácie vo väzenskom prostredí sú viacnásobné a zahrňujú faktory ako sociálne izolácia, hľadanie identity a príslušnosti, nedostatok prístupu k vzdelávaniu a rehabilitačným programom, a manipulácia zo strany extrémistických skupín či jednotlivcov. Pre mnohých väzňov môže náboženský extrémizmus predstavovať formu "ochranného štítu" alebo zdroj posilnenia ich identifikácie a sebaúcty v ťažkých životných podmienkach.

Duchovná služba perspektívou väzenských kaplánov

Duchovná služba z pohľadu väzenských kaplánov predstavuje významný a citlivý aspekt práce vo väzenskom prostredí. Pre väzňov môže byť duchovná služba zdrojom podpory a duchovného rastu v náročnom a izolovanom prostredí väzenia. Kapláni môžu poskytovať duchovné poradenstvo, modlitby, náboženské obrady a sprievod v ich duchovnom živote, čo môže pomôcť väzňom nájsť zmysel a zvládnuť ich situáciu.

Väzenskí kapláni sa starajú o zabezpečenie náboženskej slobody pre väzňov, bez ohľadu na ich vierovyznanie. Pomáhajú organizovať náboženské obrady, modlitby a rituály podľa potrieb jednotlivcov a poskytujú priestor na prejav viery vo väzenskom prostredí.

Duchovná služba môže byť súčasťou rehabilitačných programov a procesov reintegrácie pre väzňov. Pomáha im pri hľadaní nových životných perspektív, zmierení s minulosťou a rozvoji pozitívnych hodnôt a zručností, ktoré sú kľúčom k úspešnej reintegrácii do spoločnosti.

Väzenskí kapláni môžu byť tiež mediátormi v konfliktoch a krízových situáciách vo väzenskom prostredí. Ich duchovná autorita a empatický prístup môžu pomôcť vyrovnat' sa s napätím a konfliktnými situáciami medzi väzňami alebo medzi väzňami a personálom väznice. Okrem toho, že sa starajú o duchovnú potrebu väzňov, kapláni môžu poskytovať aj podporu a povzbudenie pre personál väzenských zariadení. Ich prítomnosť a poradenstvo môžu byť dôležitými zdrojmi pre personál pri zvládaní emočných a etických výziev, ktoré sú spojené s ich prácou. Väzenskí kapláni teda zohrávajú dôležitú úlohu vo väzenskom prostredí ako poskytovatelia duchovnej podpory, prostredníci pre rehabilitáciu a reintegráciu väzňov, ako aj ako zdroj podpory pre personál väzenských zariadení. Ich práca má významný vplyv na duchovný a emocionálny rozvoj odsúdených, ale ja personál a na celkovú atmosféru vo väzenskom prostredí.

Ernest Kováč

Autor pôsobí ako vysokoškolský pedagóg na Ústave aplikovanej psychológie (Fakulta ekonomických a sociálnych vied, Univerzita Komenského v Bratislave). Vo svojom výskume sa venuje mediácii, riešeniu konfliktov a krízovej komunikácii.

Mladá veda

Young Science

ISSN 1339-3189